

19-20 березня

Короткий огляд ситуації

- Хід бойових дій.** Протягом вихідних різні населені пункти піддавалися обстрілам та бомбардуванням, зокрема, із використанням балістичної ракети “Кинджал” (Делятин, Івано-Франківська область) та термобаричних ракет (Маріуполь). У Маріуполі авіабомбою було зруйновано школу мистецтв, де переховувалося близько 400 місцевих жителів, також були нанесені удари з моря по місту. В Кременній (Луганська область) з танку знищено будинок для людей похилого віку разом із майже 70 мешканцями. Зростає ймовірність прямого залучення збройних сил Білорусі до вторгнення, в суботу Україну залишили всі співробітники посольства Білорусі. Також є інформація про насильницьку мобілізацію російськими військами жителів ОРДЛО віком 60-65 років, які раніше не залучалися до участі в бойових діях. Також російська сторона розглядає можливість залучення громадян 17-18 років з числа членів “Юнармії”. **Через масову мобілізацію та відправку на фронт непідготовлених чоловіків, Сходу України, окрім техногенно-екологічної катастрофи внаслідок бойових дій, загрожує також знелюднення та зміщення статевого складу населення. Російська сторона вдалася до мінування акваторії Чорного моря, звинувативши при цьому українську сторону.** Натомість серед українських експертів є пропозиція: а) екстрено запропонувати прибережним державам Чорного моря організувати спільну військово-морську гуманітарну операцію з розмінування Чорного моря силами ВМС названих країн, а водночас авіаційну групу, що має патрулювати в повітряному просторі не тільки над територіальними водами цих країн, але й у повітрі над Виключними морськими економічними зонами (ВМЕЗ) цих країн; б) паралельно запропонувати НАТО спрямувати з тією ж метою до Чорного моря Постійну середземноморську протимінну групу НАТО №2.
- Політичний вимір.** Президент В.Зеленський виступав у парламентах Ізраїлю та Швейцарії, а також дав велике інтерв'ю CNN, де зазначив, що не готовий в рамках перемовин із РФ до жодних компромісів, пов'язаних з нашою територіальною цілісністю та нашим суверенітетом. **Рішенням Ради національної безпеки та оборони на час воєнного стану призупинено діяльність проросійських партій. До політичного дискурсу повертається поляризація навколо можливої відмови від курсу до НАТО** (лідери влади та опозиції змушені були декларувати єдність, щоб не допустити соціально-політичної кризи). Відтепер рішенням РНБО можуть змінюватися межі тимчасово окупованих територій, щоб більш оперативно реагувати на виклики без затвердження Парламентом. За свідченнями російських експертів, психологічно російська влада не готова домовлятися про будь-що, і використовує перемовини тільки як тактичний хід. Водночас, російська сторона не може консолідувати навколо себе потенційних союзників, про що свідчить, зокрема, сьогоднішня заява голови зовнішньополітичного відомства КНР про неготовність підтримувати РФ.
- Гуманітарний вимір.** Триває робота гуманітарних “зелених коридорів” у різних областях, протягом вихідних вдалося організувати евакуацію близько 10 тисяч людей з Маріуполя, Харкова та інших міст. У свою чергу, російська сторона здійснює насильну евакуацію з Маріуполя до Росії. Люди, які виїхали з Маріуполя до малих населених пунктів поряд (Мангуш, Мелекіно) наразі перебувають без їжі та базових речей, у стані гуманітарної катастрофи. **За офіційними даними, на сьогодні внаслідок обстрілів загинуло вже близько 120 дітей, і ще близько 140 поранені.** Російська сторона продовжує створювати штучну гуманітарну кризу на територіях, які їй підконтрольні, викрадати проукраїнських активістів та представників місцевого самоврядування в Херсоні, Мелітополі та інших містах, де тривають акції громадянської непокорності щодо окупації. Загострюється продовольча криза в Києві, скорочення кількості та асортименту їжі в магазинах, голод у Києві, де залишилося принаймні 2 млн людей, внаслідок облоги може стати реальною загрозою. **Близько 10 млн людей (чверть населення України) стали внутрішніми переселенцями чи біженцями протягом місяця війни.**
- Інформаційний вимір.** Пропаганда РФ. В офіційному публічному дискурсі домінує положення про зростання рівня підтримки дій президента РФ з боку російського суспільства. За даними всеросійського центру опитування громадської думки з 27 лютого рівень підтримки рішення про проведення спецоперації зріс із 65 до 67%. При цьому абсолютна (понад 51%) підтримка фіксується у всіх вікових сегментах. Громадяни РФ чітко і вірно розуміють цілі операції: відповідь "убезпечити свої

кордони" дали 62%, "захистити населення ДНР та ЛНР" - 59%, "запобігти вступу України в НАТО і розміщення баз НАТО на території України - 39%. опитаних: дані на момент початку спецоперації в Україні. Зростає рівень довіри Путіну з 77 до 79 відсотків. Поширюється інформація про втрати української армії, поширюється маніпулятивна інформація про підготовку "хімічних атак" - замінування складів з аміаком, та їх підрибок та ін з боку українських військових. Триває поширення наративів про "іноземних найманців" в лавах ЗСУ, а обстріли інфраструктури на заході України подаються як протидія західним найманцям. Представники Нацгвардії (Азов) звинувачуються в підготовці замахів на представників іноземних посольств та консульств у Львові.

Поширюються наративи про акти вандалізму українських біженців в країнах ЄС, зокрема стосовно російських меморіальних об'єктів.

В російських регіонах тривають затримання незгодних із політикою Путіна, зокрема під час одиночних пікетів (Санкт-Петербург). Провина за гуманітарні злочини перекладається на українську владу та українських військових, поширюються загальні наративи дегуманізації українців, про відсутність незалежності. Поширюється інформація про "евакуацію із Маріуполя" українських громадян з боку РФ в ОРДЛО чи РФ, ця інформація подається як гуманітарна акція, при цьому в інформаційному просторі домінують наративи про "злочини українських неонацистів". Сама ситуація в Маріуполі подається як "звільнення Маріуполя від нацистів", які використовують місцеве населення як живі щити.